

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

HRVATSKI JEZIK

viša razina

ŠKOLSKI ESEJ

HRV A IK-1 D-S007

HRVA.07.HR.R.K1.08

12

Hrvatski jezik

Školski esej

Prazna stranica

HRV A IK-1 D-S007

99

OPĆE UPUTE

Pred Vama su ispitni materijali za školski esej iz Hrvatskoga jezika. Za pisanje školskoga eseja predviđeno je 160 minuta bez prekida. Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

U ovoj **knjižici** nalaze se dva zadatka otvorenoga tipa.

Pozorno pročitajte oba zadatka i pripadajuće tekstove.

Odaberite samo jedan zadatak koji Vama više odgovara i odgovorite samo na taj zadatak.

Način pisanja

Školski esej pišite na **listu za školski esej**.

Obvezno pišite pisanim slovima, uredno i čitko.

Obvezno pišite crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se ne će bodovati.

Rabite ga kao pomoć u oblikovanju i pisanju školskoga eseja tako da na njemu osmislite školski esej, a zatim ga čitko napišite na **list za školski esej**.

Bodovanje

Školski esej treba imati od **400** do **600** riječi.

Školski esej koji ima manje riječi od propisanoga ne će se bodovati.

Školski esej pisan velikim tiskanim slovima i neuredno ili nečitko napisan ne će se vrjednovati ni bodovati. Ne će se vrjednovati ni bodovati školski esej čiji je sadržaj neprimjeren i odudara od pravila za posebne slučajeve vrjednovanja propisane *Ispitnim katalogom za državnu maturu iz Hrvatskoga jezika*.

Smjernice za pisanje školskoga eseja niz su sadržajnih uputa za pisanje školskoga eseja. U svoj školski esej morate uvrstiti sve smjernice za pisanje. Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Bodovat će se pravopisna i gramatička točnost školskoga eseja.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 8 stranica, od toga 2 prazne.

HRV A IK-1 D-S007

99

Hrvatski jezik

Školski esej

1. ZADATAK

Pred Vama se u okvirima nalaze ulomci iz komedije *Dundo Maroje* Marina Držića i iz romana *Otac Goriot* Honoréa de Balzaca.
Pozorno ih pročitajte.

Na sljedećoj stranici nalaze se **upute** i **smjernice za pisanje** školskoga esejja.
Pozorno ih pročitajte.

Ne zaboravite da za pisanje školskoga esejja odabirete samo jedan od dvaju ponuđenih zadataka.

Pozorno pročitajte oba zadatka u cijelosti prije odabira zadatka za školski esej.

MAROJE: (...) *signor Marino!* Meštre! *Signor!* U kolajini! U velutu! Gdje mi su dukati, moje pet tisuć, manigodo jedan? S zlijem ženami? Ne odgovaraš? Dukate mi moje, dukate, ribaode jedan! Bježiš, ne odgovaraš, pse jedan?

MARO: Tko ste vi, dobri čovječe? Što želite?

MAROJE: Što želite?!

MARO: Ne poznaj vas, idite zbogom!

MAROJE: Ajme! Čini me se ne znat!

MARO: Taj je čovjek lud!

MAROJE: Nećeš da me poznaš, ribaode? Da čeka'?

MARO: Oružje! S oružjem! – Gospodine kapetane, ovaj čovjek hoće da me ubije!

KAPETAN: Uhvati ga, uhvati!

ŽBIRI: Miruj, daj ovamo taj nož!

MAROJE: Pustite me da ubijem ribaoda jednoga!

KAPETAN: Odvedite ga u tamnicu, tamo ćemo ga dobro izliječiti od ludosti.

Marin Držić, *Dundo Maroje* (drugi čin)

Napomena: Sve su replike s talijanskoga jezika prevedene na hrvatski jezik.

HRV A IK-1 D-S007

00

Hrvatski jezik

Školski esej

Liječnik dođe u osam i po i, mada se nije izrazio povoljno, ipak reče da misli kako smrt ne mora nastupiti uskoro. Izjavio je da će se izmjenjivati poboljšanja i pogoršanja, od kojih će zavisiti starčev život i razum.

– Bilo bi bolje da umre što prije – bila je posljednja njegova riječ.

Eugène prepusti čiču Goriotu Bianchonovoj brizi i pođe gđi de Nucingen odnijeti tužne vijesti koje su u njegovu duhu, još prožetu osjećajem obiteljskih dužnosti, suzbile svaku radost.

– Recite joj neka se ipak zabavlja – dovikne mu čiča Goriot koji je izgledao kao da spava, ali je sjeo u krevetu u času kad je Rastignac odlazio.

Mladić je došao Delphini sav potresen i zatekao ju je počeshljanu, obuvenu; još je trebalo samo da odjene plesnu haljinu. (...)

– Kako to, niste odjeveni? – upita ona.

– Ali, gospođo, vaš otac...

– Opet moj otac! – uzvikne ona i presiječe mu riječ. – Nećete me valjda učiti mojim dužnostima prema ocu. Poznajem ja oca odavno. Ni riječi više, Eugène. Slušat ću vas istom kad se odjenete. Thérèse je sve pripremila u vašemu stanu; moja kočija čeka, uzmite je; brzo se vratite. O ocu ćemo razgovarati dok budemo išli na ples. Treba krenuti ranije, jer uđemo li u povorku kočija, bit ćemo sretni ako se pojavimo i u jedanaest sati.

Honoré de Balzac, *Otac Goriot*

UPUTE

Školski esej mora biti napisan na **listu za školski esej**.

Školski esej mora biti napisan čitko, pisanim slovima i crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalicperom.

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu s **uvodom, razradbom i zaključkom**.

Školski esej treba imati od **400** do **600** riječi.

Pazite da Vaš školski esej bude **pravopisno i gramatički točan**.

U svoj školski esej morate uvrstiti sve **smjernice za pisanje**.

Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Smjernice za pisanje

Odredite problem koji povezuje polazne tekstove.

Ukratko predstavite likove koji su nositelji temeljnoga problema u *Dundu Maroju* i *Ocu Goriotu*.

Opišite sličnosti i razlike među roditeljima i među djecom u polaznim tekstovima.

Kakav je odnos djece i očeva u *Dundu Maroju*, a kakav u *Ocu Goriotu*?

Smatrate li odgojno poželjnijim odnos roditelja i djece u *Dundu Maroju* ili u *Ocu Goriotu*?

Obrazložite svoj stav.

HRV A IK-1 D-S007

00

Hrvatski jezik

Školski esej

2. ZADATAK

Pred Vama se u okvirima nalaze tekst *Status hrvatskoga jezika u Europskoj uniji* Dunje Brozović Rončević i kitica pjesme *Rodu o jeziku* Petra Preradovića. Pozorno ih pročitajte.

Na sljedećoj stranici nalaze se **upute i smjernice za pisanje** školskoga eseja. Pozorno ih pročitajte.

Ne zaboravite da za pisanje školskoga eseja odabirete samo jedan od dvaju ponuđenih zadataka.

Pozorno pročitajte oba zadatka u cijelosti prije odabira zadatka za školski esej.

Status hrvatskoga jezika u Europskoj uniji u povodu Međunarodnoga dana materinskoga jezika 21. veljače 2007.

Višejezičnost je jedan od temelja na kojima počiva Europska unija. Ove je godine Međunarodni dan materinskoga jezika posvećen upravo odnosu između materinskoga jezika i višejezičnosti.

(...)

U svojim se pravnim dokumentima, pa i samim Europskim ustavnim ugovorom, Europska unija jasno odredila prema njegovanju i poštivanju kulturne i jezične raznolikosti koju baštini povijesna, ali i suvremena Europa. Jedna je od najčešće citiranih krilatica u dokumentima EU-a "Ujedinjeni u raznolikosti". Jasno se ističe da je jezik temelj identiteta pojedinoga čovjeka i naroda te da politička i gospodarska zajednica Europske unije svoju snagu crpi upravo u čuvanju i njegovanju višejezičnosti i kulturne raznolikosti svojih 450 milijuna građana. Službeno se i javno potiče pravo svakoga naroda da piše i govori svojim vlastitim jezikom jer "ako tko osjeća da je njegov kulturni identitet, a to u prvome redu znači jezik, zaštićen, ne će osjećati da mu je identitet ugrožen" (European Commission, Giving the new Member States a voice in Europe: *Joint Interpreting and Conference Service*, Interpreting and enlargement, p. 3).

Dunja Brozović Rončević

HRV A IK-1 D-S007

00

Hrvatski jezik

Školski esej

Rodu o jeziku

(...)
Ljub' si, rode, jezik iznad svega!
U njem živi, umiri za njega!
Po njemu si sve što jesi:
Svoje tijelo, udo svijeta,
Bus posebnog svoga cvijeta
U narodâ silnoj smjesi.
Bez njega si bez imena,
Bez djedova, bez unukâ.
U prošasti sjena puka,
U buduće niti sjena!

Petar Preradović

dr. sc. Dunja Brozović Rončević, ravnateljica Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje
Petar Preradović (Grabrovnica, 1818. – Fahrafeld, Austrija, 1872.), hrvatski književnik

UPUTE

Školski esej mora biti napisan na **listu za školski esej**.

Školski esej mora biti napisan čitko, pisanim slovima i crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu s **uvodom, razradbom i zaključkom**.

Školski esej treba imati od **400 do 600** riječi.

Pazite da Vaš školski esej bude **pravopisno i gramatički točan**.

U svoj školski esej morate uvrstiti sve **smjernice za pisanje**.

Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Smjernice za pisanje

Usporedite polazne tekstove i odredite temu o kojoj govore.

Napišite kako Petar Preradović pristupa temi, a kako Dunja Brozović Rončević. Objasnite kako tekst Dunje Brozović Rončević aktualizira Preradovićeve stihove. Dokažite to. Kako je društvena stvarnost utjecala na Preradovićeve stihove, a kako na tekst Dunje Brozović Rončević? Objasnite krilaticu Europske unije o jeziku koju navodi Dunja Brozović Rončević.

Smatrate li da će jezici maloga govornoga područja, kakav je i hrvatski jezik, opstati u procesima globalizacije i jezične dominacije jezika velikoga govornoga područja? Smatrate li višejezičnost kulturnim bogatstvom koje može obogatiti sve koji žive u takvome okružju?

Svoje tvrdnje potkrijepite citatima, parafrazama ili drugim primjerima.

HRV A IK-1 D-S007

Hrvatski jezik

Prazna stranica

HRV A IK-1 D-S007

99